

**KRAJSKÁ
HYGIENICKÁ STANICE
MORAVSKOSLEZSKÉHO
KRAJE SE SÍDLEM
V OSTRAVĚ**

**60 LET
HYGIENICKÉ
SLUŽBY**

... a léta běží – hygiena dětí a dorostu/mladistvých

MUDr. Marta Pryszczová a kol.pracovníků HDM

Oddělení hygieny dětí a mladistvých

Telefon: 596397246

marta.pryszczova@ka.khsova.cz

Krajská hygienická stanice Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě

Na Bělidle 7, 702 00 Ostrava tel: 595 138 111, fax: 595 138 109 www.khsova.cz, podatelna@khsova.cz

HYGIENA má š e d e s á t !!!

„České dceři bohyně zdraví přibyl do životopisu další křížek. Je to dáma, která přivedla na svět mnoho úspěšných i pár nepovedených dětí, má za sebou klimakterium, ale do důchodu se nechystá. Otcové–zakladatelé jsou po smrti a má co dělat, aby uchránila věno, rozmnožené za desítky let pracovitého, leč skromného života“

Doc. MUDr. Jaroslav Kříž, HYGIENA 2012 č. 1

MUDr. Jiří Pick, * 1924

- na KHS Ostrava od r. 1955, ved.oddělení HDD od r. 1956 – zakladatel oboru HDD na KHS SMK
- r. 1967 vedoucí I.odboru a zástupce ředitele a krajského hygienika KHS Ostrava do r. 1980
- Od r. 1980 okresní hygienik v Bruntále až do odchodu do důchodu v r. 1988
- Od r. 1965 spoluorganizátor „Ostravských dnů hygieny dětí a dorostu“ v Rožnově, celkem proběhlo 33 ročníků – poslední v r. 2005 - Dr. Andělová předala štafetu do JMK, Pedagogická fak. MU Brno
- Počátky výpočetní techniky „ISHD“ 80. léta

Školní prostředí 50. léta

Móda školáků - 60. léta

MUDr. Šárka Andělová, Csc.

- Pokračuje v HDD, je krajským odborníkem
- od r. 1993 po fúzi krajské a městské hygienické stanice v Ostravě přešla na odbor zdraví a životních podmínek a vedla úsek Podpory zdraví dítěte
- Od r. 1994 pořádány „Dny zdraví“, „Zdravý podnik“, také OHS Karviná a Frýdek-Místek
- 1997 vznik oddělení Podpora zdraví, od r. 2002 na ZÚ Ostrava
- 1995 vedla poradní sbor SZÚ Praha * Pro podporu zdraví dítěte

.... a na OHS SMK obor vedli:

- **Bruntál: Dr. Pick (OH), Dr. Heloňová**
- **Frýdek – Místek: Dr. Huška (OH), Dr. Teichman, Dr. Geryková**
- **Nový Jičín: Dr. Přádová**
- **Karviná: Dr. Keřka, Dr. Křiváčková, Dr. Rzymanová, Dr. Prysyczová**
- **Opava: Dr. Učen (OH)**
- **Olomouc: Dr. Kabátová**
- **Ostrava - město: Dr. Trčka (MH), Dr. Kotalová**
- **Přerov: Dr. Knížka, Dr. Vránová**
- **Šumperk: Dr. Valterová**
- **Vsetín: Dr. Bindasová**

asistenti hygienické služby (AHS):

- Na jednotlivých OHS na odděleních HDD dříve pracovaly vždy 3-4 středoškolačky, byly to vysoce erudované pracovnice a většina měla atestaci z oboru. Dnes je personální obsazení v rámci efektivizace redukováno na maximálně 2 AHS/odd.
- Z těch významných osobností nutno vzpomenout především p. Miladu Sýkorovou (později vedoucí sekretariátu KHS Ostrava), p. Soňu Stálmachovou (pak vedoucí SZP OHS Karviná), ale také další AHS, např. p. Pfeiferová, p. Horáková, p. Uherková, p. Veselá, p. Šrůtková, p. Locatiová a další...
- Řada z nich se mimo jiné také významně podílela na dalším vzdělávání nových pracovníků hygienické služby i studentů v oblasti práce v terénu a v tomto směru stále pokračujeme

Je to obor malý, ale se širokým záběrem

- ✓ **prof. Janda** (hygiena dětí a dorostu) **doc. Kapalín, doc. Pelech** (děti a životní podmínky) – **položili základy oboru HDD**
- ✓ **První učebnice „Školní hygiena“**: Janda, Kapalín, Kukura, Rolný, **r. 1957**
- ✓ **r. 1980** učebnice pro LFH UK Praha **„Hygiena dětí a dorostu“** : Jirásek, Janda, Pelech, Prokopec, Provazník, Sobotková, Stěpanov, Zothová a další
- ✓ Od r. **1953 „Acta hygienica“**, **1971** jako **„Acta hygienica epidemiologica et microbiologica“**
v č. **19/1987** zpracována první **„Jednotná metodika pro BHD v mateřských školách, v základních školách, v dětských letních táborech**, s tímto obsahem: osnova prověrky /celkové hodnocení/ efektivita BHD.
- ✓ Objektově mělo na starosti HDD **15 typů dětských zařízení od jeslí až po vysokoškolská zařízení**
- ✓ Od r. **1994** vychází **„Manuál prevence v lékařské praxi“ I – X díl**, z toho **VI díl „Prevence poruch zdraví dětí a mládeže“**:(Bláha, Havlínová, Provazníková, Provazník, Rážová, Vaníčková...)
- ✓ **Tvorba standardních pracovních postupů /SPP a nové informační systémy / IS HDM**

Čím se zabýváme?

- **Především kontrolujeme dodržování zdravých podmínek v zařízení pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých včetně stravování. Hodnotíme jak jsou dodržovány stanovené podmínky pro vnitřní prostředí objektů, vybavení, bezpečnou přípravu stravy a její vyváženost a usměrňujeme i přístupy k podpoře zdraví**
- **V našem kraji máme registrováno celkem 2 248 provozoven *škol (mateřských, základních, středních a vyšších odborných), *školských zařízení (školních družin, internátů, domovů, středisek praktického vyučování), *zařízení zájmových (základní umělecké školy, domy dětí a mládeže, kluby), *zařízení sociálně-právní ochrany dětí, *zdravotnických zařízení (jesle, kojenecké ústavy) a *provozoven živností**
- **Např. v roce 2011 jsme provedly 1 475 kontrol, z toho 87 kontrol na zotavovacích akcích**
- **Řada závad je bezprostředně po kontrole odstraněna, nebo udělujeme sankce se stanovením termínu nápravy**
- **Se zřizovateli jsou projednávány úpravy - rekonstrukce zabezpečující optimalizaci podmínek. Zejména v mateřských školách zřizováním nových oddělení v základních školách, lze řešit s menšími finančními náklady jejich současnou kapacitní přetíženost**

Čím se ještě zabýváme?

- **Stálou prioritou státního zdravotního dozoru pracovníků odboru hygieny dětí a mladistvých je dozor nad dodržováním podmínek pro přípravu bezpečných – zdravotně nezávadných pokrmů**
- **Stravování bylo dětem a mládeži poskytováno v Moravskoslezském kraji v 676 školních jídelnách, 520 výdejnách a 11 zařízeních pro děti do 3 let věku**
- **Doplňkovou stravovací službu poskytovalo 214 školních bufetů**
- **V roce 2011 provedeno celkem 855 kontrol, z toho 595 ve školních jídelnách, 168 ve školních výdejnách, 11 x ve stravovnách pro děti do 3 let a 81 x ve školních bufetech**
- **Za zjištěné nedostatky udělujeme blokové pokuty. Přesto můžeme konstatovat, že podmínky pro přípravu a výdej stravy pro děti a mladistvé, kvalita a pestrost podávaných pokrmů, jako i úroveň znalostí pracovníků těchto provozů jsou na dobré úrovni**
- **Každoročně také pořádáme semináře pro pracovníky školních jídelen, což má své opodstatnění i přínos**

ještě 8.6.2006 na jedné z porad odboru HDM

... pak postupné loučení s důchodci

PC a multimediální učebna – a co nová rizika v pracovním prostředí školáků???

Cesty za tábory bývají někdy zapeklité...

Oceněný Projekt podpory zdraví „Mámo, táto nekuř!“ r. 2003

Co dodat závěrem?

Hygiena dětí a mladistvých má a bude mít své důležité místo mezi ostatními hygienickými obory.

Lze říci, že z preventivních oborů je oborem nejvýznamnějším. Kontrola a usměrňování podmínek pro zdravý rozvoj mladé generace je základem naší činnosti a má stále své opodstatnění.

Je všeobecně známo, že zdravotní stav této velmi citlivé populace se bude zlepšovat jen tehdy, když se podaří v maximální míře pozitivně ovlivňovat jejich životní podmínky a životní styl.

Zdravé děti - to je pevný základ zdraví v dospělosti